

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Archeologia regionów i stref kulturowych I (węzłowe problemy archeologii w Europie Środkowej: paleolit-neolit)**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **19-ARSK1-11-ArchU**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **archeologia**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **II**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **15 h W**
9. Liczba punktów ECTS: 1,5
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Jacek Wierzbicki, dr hab. prof. UAM, jacwierz@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

- wskazanie kluczowych problemów badawczych w archeologii epoki kamienia na terenie Europy Środkowej
- omówienie przełomowych momentów rozwoju kulturowego w paleolicie i neolicie (rewolucja górnego paleolitu, kontrowersje wokół mezolitu, neolityzacja, geneza kultury pucharów lejkowatych, kwestia katastrof naturalnych) oraz problemów ich interpretacji
- ukazanie roli różnych kierunków badawczych archeologii w interpretacji węzłowych problemów paleolitu i neolitu Europy Środkowej

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
ARSK1_01	zna najważniejsze etapy w procesie rozwoju człowieka w epoce kamienia (paleolit–neolit)	K_W03, K_W04
ARSK1_02	zna i rozumie znaczenie kluczowych momentów w rozwoju kultury ludzkiej na terenie Europy Środkowej	K_W02, K_W04, K_U02
ARSK1_03	rozumie główne problemy archeologii Europy Środkowej i ich najnowszą interpretację	K_W03, K_W04, K_U05, K_U07, K_K01
ARSK1_04	potrafi użyć swej wiedzy do rozwiązywania problemów szczegółowych archeologii środkowoeuropejskiej	K_W04, K_W06, K_U06, K_U07

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
tw. problem brakujących grobów, czyli niedostatku w stosunku do oczekiwań liczby odkrywanych obiektów sepulkralnych	ARSK1_01, ARSK1_03
czy ornamentyka naczyń była wykonywana tylko w celach dekoracyjnych, czy też kryją się w niej głębsze sensy?	ARSK1_01, ARSK1_04
geneza kultury pucharów lejkowatych, czyli wyobrażenia archeologów na sprawę przemian kulturowo-społeczno-gospodarczych, jakie doprowadziły do powstania tego ugrupowania	ARSK1_01, ARSK1_02, ARSK1_03
tw. rewolucja górnego paleolitu, czyli <i>Homo sapiens</i> kontra <i>nenadertalczyk</i>	ARSK1_01, ARSK1_02, ARSK1_03

fenomen megalityzmu — formy, przejawy, znaczenia	ARSK1_01, ARSK1_02, ARSK1_03
neolityzacja — przyczyny, przebieg, rezultaty	ARSK1_01, ARSK1_02, ARSK1_03
wpływ katastrof naturalnych na przemiany kulturowe w paleolicie i neolicie	ARSK1_04

5. Zalecana literatura:

- Jankowska D., *Spoleczności strefy południowo-zachodniobałtyckiej w dobie neolityzacji*, Poznań 1990.
- Kobusiewicz M., *Ludy zbieracko-łowieckie północno-zachodniej Polski*, Poznań 1999.
- Koško A., *Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych. Grupa mątewska*, Poznań 1981.
- Kruk J., Milisauskas S., *Rozkwit i upadek społeczeństw rolniczych neolitu*, Kraków 1999.
- Kruk J., *Wzory przeszłości. Studia nad neolitem środkowym i późnym*, Kraków 2008.
- Krzak Z., *Megalithy Europy*, Warszawa 1994.
- Nowak M., *Drugi etap neolityzacji ziem polskich*, Kraków 2009.
- Rzepecki S., *U źródeł megalityzmu w kulturze pucharów lejkowatych*, Łódź 2011.
- Wierzbicki J., *Symbolika wody w ornamentyce naczyń ceramicznych kultury pucharów lejkowatych*, [w:] A. Jaszewska, A. Michalak (red.), *Woda — żywioł ujarzmiony i nieujarzmiony*, Zielona Góra 2015, s. 19–39.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	ARS K1 _01	ARS K1 _02	ARS K1 _03	ARS K1 _04		
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny	X	X	X	X		
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		55
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		1,5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania
dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania
dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania
dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania
dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania
niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania